

Levering av innspill fra innspillsmøter om samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr

Status

Innsendt til Norges forskningsråd

Innsendt og bekreftet av instansen via e-post

Innsendt av

Ida Grong Aursand

Innsendt dato

29. august 2023

På vegne av

SINTEF Ocean

Målgruppe

Forskningsinstitutt (Privat)

Stilling

Senior Forretningsutvikler

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte forskningsinstitutt.

Innledning

Takk for at du ga innspill på et av de seks innspillsmøtene for samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr.

Vi vil gjerne at du legger inn innspillet du ga i møtet her.

Vi ønsker at du i størst mulig grad gjengir innspillet slik du ga det muntlig. Du hadde 3 minutter til rådighet. Normalt sett blir det totalt sett mellom 300 og 500 ord. Det er innspill i den størrelsesorden vi vil ta med i den videre behandlingen. Vi har dessverre ikke mulighet for å behandle mye lengre innspill.

Du kan lese mer om samfunnsoppdraget og prosessen her: [Berekraftig fôr \(forskingsradet.no\)](https://forskingsradet.no/berekraftig-for)

Om skjema

- Det er mulig å videresende skjemaet og gi både lese- og skrivegang til andre.
- For å sende inn det endelige innspillet må du huske å trykke "lagre" og "send inn". Du vil motta en kvittering med svarene du har sendt inn.
- Innsenderne vil motta bekreftelses-e-poster etter innsending. Dersom de ikke bekrefter får de to purringer; den første en uke etter innsending og den andre 12 timer før fristen utløper.

Med ditt samtykke

Ved å sende innspillene, samtykker du, din bedrift eller organisasjon til at vi kan behandle og samle innspillene for spesifikke formål som for eksempel i rapporter og for publisering på nettsiden samt arkivering.

Vi ber om dine kontaktopplysninger (navn, e-post og ev. institusjon). Vårt behandlingsgrunnlag er GDPR art. 6 (1) (e). Høringsinnspillene regnes som saksdokumenter og vil bli arkivert. [Les vår personvernerklæring](#) for mer informasjon om hvordan vi behandler dine personopplysninger.

Kontaktpersoner

Trond Einar Pedersen tep@forskingsradet.no og Mette Mila mlm@forskingsradet.no

Velg hvilket innspillsmøte(r) deltok du i:

Velg ett eller flere alternativ

- ☐ Innspillsmøte for samfunnsoppdrag bærekraftig fôr i Ås - 24. aug 2023
- ☐ Innspillsmøte for samfunnsoppdrag bærekraftig fôr i Tromsø - 28. aug 2023
- ☒ Innspillsmøte for samfunnsoppdrag bærekraftig fôr i Trondheim - 29. aug 2023
- ☐ Innspillsmøte for samfunnsoppdrag bærekraftig fôr i Bergen - 30. aug 2023
- ☐ Innspillsmøte for samfunnsoppdrag bærekraftig fôr på Hamar - 04. sept 2023
- ☐ Innspillsmøte for samfunnsoppdrag bærekraftig fôr Digitalt - 06. sept 2023

Legg inn innspillet ditt her (mellom 300 - 500 ord):

Kommentar

Innspill til "Ekspertgruppens forslag til målstruktur for samfunnsoppdraget bærekraftig fôr" Karl A. Almås og Ida Aursand, SINTEF Ocean

Hovedutfordring: Samfunnsoppdraget er en kjempeutfordring der forståelsen er varierende. Hvordan (i all verden) skal vi klare å skape politisk momentum slik at de nødvendige politiske prioriteringer blir gjort?

Hovedkommentar: SINTEF har arbeidet mye med dette og vi ser at mye konvergerer mot det vi har anbefalt gjennom våre rapporter. Kan ikke se at noe mangler i den strukturen som er beskrevet. Noe kan kanskje gå ut. Men: Her beskrives 3 hovedmål og 15 ulike delmål. Så her gjelder det å prioritere. Det blir viktig å sette fokus på operasjonaliserbare mål mer enn politiske relevante mål da politikken er svært uklar på dette området, og målene vil være bevegelige. Dette må heller ikke akademiseres for mye. Landbruks- /distriktpolitikk må ikke legge premissene. Må dempes i dokumentet. Mange finstilte kriterier. Vi kan dessverre ikke velge og vrake her. (s.1). Fordeler med produksjonen i sjøen må frem. (s. 2)

Kommentarer til hovedmål:

1 Klimakutt: 5 % pr. år mot 2030 er urealistisk. Her må vi sette mål vi tror på (ikke forholde oss til politiske målsettinger).

2 Økt forsyningssikkerhet: Bra at målsettingen om å komme fra 8 til 25 % norskproduserte fôringredienser konkretiseres (Chile er på ca. 50 %). Det blir viktig å adressere debatten sjø/land og bærekraftighet. Det ville vært fint med enighet her for de videre satsingene. Det er alt for snevert å tenke at soya er det eneste vi må diskutere bærekraft opp mot. **3 Bygge norsk fôringrediensindustri:** Her er det bra at realitetene kommer på bordet. Enig i hvilke tre hovedområder (encelleprotein, nye råstoffer fra havet og restråstoff) det bør satses på. Ikke glem dyrking av marine organismer på land. Husk det er svært ulikt volumpotensial og svært forskjellig investeringsbehov. Det er essensielt med beregninger og teknoøkonomiske analyser slik at det blir mulig å prioritere også basert på disse kriteriene, og ikke kun bærekraft. Forventning om at landbruket skal bidra?

Kommentarer til "Premissrelaterte delmål"

Generelt: Premissrelaterte delmål må ikke ta overhånd og maskere hva dette egentlig handler om, nemlig å øke tilfanget av norskproduserte fôrvarer (og å redusere klimafotavtrykk).

1 Etablere kvalifiseringsordning for bærekraftige fôringredienser: Det er viktig å kunne guide ny ingrediensindustri til å ta riktige valg for å fremme bærekraft, men det kan ikke diskvalifisere initiativer i for tidlig fase. Man kan ikke beregne faktisk bærekraft før teknologi og løsninger finnes. Her bør det være mulig å få kjappe avklaringer innenfor det som foreligger av definisjoner og regelverk i dag.

2 Etablere et politisk forankret verdihierarki for anvendelse av norske ressurser: Dette er på siden av det som skal til nå for å løse samfunnsoppdraget. En debatt vil ikke bidra til konkrete målsetninger innen området, som vil drive oss framover. Dette kan kokes ned til noen få fakta som f.eks. hvordan laks vs varmblodige dyr utnytter fôret.

Kommentarer til "Push-relaterte delmål". Generelt: Disse målene må kvantifiseres. Hvor mye forventer vi å få ut? (Kost/nytte).

3 Ny marin dyrking: Potensial, kan være sirkulærøkonomisk viktig, for eksempel for å utnytte CO2 punktutslipp eller store mengder slam fra næringa og sikre fosfortilgang, men vil gi begrensede volumbidrag på kort sikt. EU-taksonomi vil være en driver for slike initiativ, og det kan henge sammen med industrielle symbioser. Husk også å inkludere marine organismer som dyrkes på land. Det kan enkelt plasseres nær der laksen produseres.

4 Ny marin villfangst: Stort potensial og det er viktig å satse tungt på dette. Norske fortrinn! Men da må myndighetene på banen på en helt annen måte med insentiver i forhold til f.eks. redere enn det som har vært tilfelle så langt.

5 Oppsirkulering av restråstoff til ingrediensproduksjon: Økt foredlingsgrad er viktig, men økt markedsadgang til hovedmarkedet EU kan bare oppnås gjennom å redusere vernetoll på import av landbruksprodukter. Her må tallene på bordet! Markedsaksept er en utfordring som det må arbeides med.

6 Økt prioritering av plantebasert proteinproduksjon i norsk jordbruk: Det proteinet som evt. produseres må så anvendes der det gir størst avkastning i form av "kjøttutbytte" ved føring av fisk eller varmblodige dyr, eller eventuelt anvendelse til konsum.

7 Norge blir ledende innen mikrobiell produksjon av føringredienser: Dette er en kjempeambisjon og kanskje det aller viktigste punktet! Produksjon av encelleprotein kan gjøres på flere måter. Dette må regnes hjem/sammenlignes med utgangspunkt i norske fortrinn. Energi er sentralt!

8 Bli verdensledende innen energieffektiv avvanning av bioråstoff: Kjempebra tiltak! Spesielt hvis dette vurderes opp mot overskuddsvarme fra smelteverk. Ta også med prosessering for optimal kvalitet på råstoffet for høyest mulig FCR. Dette henger tett sammen.

9 Utvikle industrielle symbioser: Bra med etablering av symbioser selvsagt. Men nå må ikke oppgaven gå ut på å beskrive alle mulige eller umulige symbioser. Vi må prioritere å gå rett på mål det er mulig. Viktig at dette konkretiseres.

10 Bærekraftige og klimavennlige driftssystemer i norsk jordbruk og husdyrhold: Litt uklart punkt. Snakker vi om sjølforsyning av mat eller førråstoff. Snakker vi om mat må fiskeri og havbruk inn i regnestykket. Punktet synes litt på siden.

Kommentarer til "Pull-relaterte delmål eller tiltaksområder".

11 Økt kapitaltilgang: Oppfattes som svært viktig. Det er her tenkningen om at dette faktisk er en oppgave på linje med å realisere havvind eller mineralutvinning til havs må komme frem. Både hos industri, investorer og ikke minst politikere. Dette mangler vi i dag. Et konkret tiltak er høyere grad av risikoavlastning for innovasjon og industriell uttesting og pilotering enn i dagens system. Det finnes mye infrastruktur som driftes av forskningsinstitutt og universiteter, men det er dyrt å leie seg inn for nytt næringsliv. En støtteordning for dette ville vært til hjelp.

12 Driftsstøtte, offentlig subsidiering for nye bærekraftige føringredienser: Kriteriene og metodikken foreligger. Kjempebra grep der differansekontrakter og skatteinsentiver (jfr. Grunnrenteskatt) må lanseres.

13 Markedsutvikling- etablere innblandingskrav for mer bærekraftig fôr: Dette "vil komme av seg selv". Norske selskaper ønsker å være høyt opp på f.eks. Collar Fairr.

14 Gulrot- etablere "utviklingskonsesjoner" knyttet til bærekraftig fôr. Bra tiltak, men det må være tydelige regler og forberedt slik at vi unngår det vi hadde i forrige runder med utviklingskonsesjoner.

15 Pisk – etablere et system som "straffer" fortsatt bruk av ikke bærekraftig fôr. Dette er helt unødvendig. Markedet vil straffe slik produksjon.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent